

ความ เป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาคือหัวใจในการพัฒนากำลังคน ซึ่งจะมีผลต่อการพัฒนากำลังคนของประเทศ แต่การที่จะให้การศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพตามแนวทางที่รัฐบาลได้วางจุดมุ่งหมายทางการศึกษาไว้นั้น ก็จะต้องอาศัยครูเป็นกำลังสำคัญ (บุญถิ่น อัตถากร และรัตนาศรี คันบุญเต็ก, 2513 : 3) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาของประเทศ เพื่อให้จะให้การศึกษามุ่งพัฒนากำลังคนโดยทางตรงนั่นเอง (เจดีย์ว บุรีภักดิ์ และคณะ 2520 : 1) ความสำเร็จของการศึกษาปัจจุบันนั้นไม่เพียงอบรมให้คนมีความรู้ และความสามารถทางวิชาการ แต่หมายถึงว่า ผลการศึกษาจะต้องทำให้ผู้เรียนมีความรู้และเป็นคนดี ส่วนการเตรียมครูและการฝึกอบรมครูให้มีคุณภาพนั้นย่อมขึ้นอยู่กับคุณภาพครูที่สอนครู ซึ่งได้แก่อาจารย์ที่สอนอยู่ในสถาบันฝึกหัดครู

ด้วยเหตุผลดังกล่าว การฝึกหัดครูจึงเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนากำลังคนของประเทศ ให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการให้ผลในระยะยาว เพราะการฝึกหัดครูเป็นศูนย์กลางของระบบการศึกษา เป็นแหล่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการผลิตครู (วิจิตร ศรีสอาด 2514 : 6) ดังนั้น การเพิ่มมาตรฐานการศึกษาจึงอาจทำได้โดยการดำเนินการผ่านระบบการฝึกหัดครู ซึ่งเป็นวิธีการที่เสียค่าใช้จ่ายในการลงทุนน้อยกว่าวิธีอื่น ๆ (Adam Curle 1963 : 147) ถ้าการฝึกหัดครู ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ก็จะสามารถผลิตครูออกไปเพื่อพัฒนากำลังคนของประเทศ ให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาชาติได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ใค้มีหลักฐานความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ที่ชี้ให้เห็นถึงความประพฤติของอาจารย์ในวิทยาลัยครูที่ยังมีขอบกพร่องอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ซึ่งพบว่า ทั้งอาจารย์และนักศึกษาที่อยู่ในสถาบันฝึกหัดครู ยังมีศรัทธา อุดมการณ์ และเจตคติต่ออาชีพครูอยู่ในระดับต่ำ (กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2521 : 3-6) ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการสร้างครูทั้งในปัจจุบัน และอนาคต

จากสถิติที่ข้าราชการครูรวมทั้งอาจารย์ที่สังกัดสถาบันฝึกหัดครูที่ถูกกลงโทษ อันเนื่องมาจากการละเลยในวิชาชีพของตน โดยมีการปฏิบัติหน้าที่และความประพฤติที่ไม่เหมาะสม พบว่า

ในปี 2526 มีข้าราชการครูที่ถูกลงโทษจำนวน 756 ราย ในปี 2527 มีจำนวนถึง 980 ราย (งานวินัยและการออกจากราชการ กองบริหารงานบุคคล ปี 2526 และปี 2527) แสดงว่าสภาพการปฏิบัติต่อวิชาชีพที่ไม่เหมาะสมของข้าราชการครู นับวันจะเพิ่มจำนวนมากขึ้นหากไม่เร่งแก้ไข

ทางด้านความประพฤติและการปฏิบัติตนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูนั้น มีหลักฐานแสดงถึงความไม่เหมาะสมอีกคือ มีการลงโทษผู้มีความประพฤติทางชู้สาวกับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่ครองของตน (คำสั่งกรมการฝึกหัดครู, 2522) และยังพบอีกว่า อาจารย์ในวิทยาลัยครูบางคนมีส่วนร่วมพนัน แต่งกายไม่เหมาะสม ลงเวลาแทนกัน และละเลยต่อหน้าที่รับผิดชอบ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู 2523 : 108-110)

จากผลการสัมมนาเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่และความประพฤติของอาจารย์พบว่า มีอาจารย์ในสถาบันฝึกหัดครูจำนวนมากที่ยังสงสัยในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนว่ามีอะไรบ้าง ทำให้ไม่มีความมั่นใจในการปฏิบัติงานและการปรับปรุงตนเอง (กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 7-21) แต่หากจะพิจารณาถึงบทบาทของวิทยาลัยครูในฐานะของสถาบันอุดมศึกษาแล้ว อาจารย์ในวิทยาลัยครูจะต้องมีบทบาทที่สำคัญ 4 ด้าน คือ ด้านการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม (ราชกิจจานุเบกษา 2518 : 24)

การปฏิบัติตนตามหน้าที่ของครูทั่ว ๆ ไป ได้กำหนดไว้ว่าครูต้องมีจรรยาบรรณ ยันตังามและอยู่ในวินัยตามระเบียบประเพณีที่คุรุสภาได้วางไว้ (ราชกิจจานุเบกษา 2488 : 76) และตามระเบียบของสถานศึกษาที่ครูมีหน้าที่ทำการสอน และในมาตรา 8 ของพระราชบัญญัติครู 2488 ได้กำหนดไว้ว่า ใหญ่คุรุสภาควบคุมสอดส่องจรรยาบรรณและวินัยครู พิจารณาโทษครูประพฤติผิด และพิจารณาคำร้องทุกข์ของครู จะเห็นได้ว่าครูต้องมีจรรยาบรรณตลอดเวลาที่ประกอบอาชีพครู (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2527 : 22-25)

วิชาชีพครูก็เหมือนวิชาชีพอื่นๆ ก็ต้องมีจรรยาบรรณของวิชาชีพของตนทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นผู้ให้บริการที่ดีต่อสังคม และเป็นผู้ที่มีความสามารถช่วยแก้ปัญหาหรือป้องกันไม่ให้สมาชิกในกลุ่มที่ตนรวมอยู่เกิดปัญหาขึ้น หรือป้องกันการเสื่อมเสียชื่อเสียงในหมู่คณะของอาชีพครู (Stinnett 1970 : 295) และการไม่ประพฤติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพของตนก็จะทำให้เกิดผลเสียหายต่อวิชาชีพที่ตนปฏิบัติอยู่ (Deighton 1973 : 432-435)

จากข้อความที่กล่าวข้างต้นนี้แสดงว่า จรรยาบรรณเป็นสิ่งสำคัญของวิชาชีพครูมากเพื่อให้สมาชิกยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด เพื่อความเจริญก้าวหน้าของวิชาชีพ ตลอดจนความเจริญ

ก้าวหน้าของประเทศชาติ เพราะคนในชาติจะเป็นพลเมืองดีขึ้นอยู่กับครูผู้สอน และครูผู้สอนจะมีคุณภาพที่ดีส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับอาจารย์ของวิทยาลัยครู ดังนั้นอาจารย์ที่สังกัดสถาบันฝึกหัดครูจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี

จากการศึกษาข้อมูลดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้จึงแบ่งการศึกษาพฤติกรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณของอาจารย์ออกเป็น 5 หมวด คือ อุดมการณ์ของอาจารย์ การประพฤติปฏิบัติของอาจารย์ต่อศิษย์ การประพฤติปฏิบัติของอาจารย์ต่อสังคม การประพฤติปฏิบัติของอาจารย์ต่อวิชาชีพ และการประพฤติปฏิบัติของอาจารย์ในการทำงาน ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาจรรยาบรรณของอาจารย์ในวิทยาลัยครูตามแนวนี้อย่างมุ่งหวังว่าจะได้ผลสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สังคมอันควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณของอาจารย์ในวิทยาลัยครู ซึ่งจะเป็นแนวทางในการนำไปประพฤติปฏิบัติของอาจารย์ในวิทยาลัยครูต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณของอาจารย์วิทยาลัยครู
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของจรรยาบรรณที่เป็นข้อสรุปจากความคิดเห็นของผู้บริหาร และอาจารย์ ในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณของอาจารย์ในวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือและความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ของข้อสรุปเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ควรกำหนดเป็นจรรยาบรรณของอาจารย์วิทยาลัยครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ
2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. ความคิดเห็นทางจรรยาบรรณของวิชาชีพครูของแต่ละคนสามารถวัดได้ โดยชี้เครื่องมือที่มีลักษณะเป็นปรนัย ในที่นี้ได้แก่เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสำหรับการวิจัยครั้งนี้

- 2. ผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนถือว่าเป็นตัวแทนที่แท้จริงของประชากรที่ต้องการจะศึกษา
- 3. คำตอบที่ได้จากแบบสำรวจเป็นคำตอบที่จริงใจ และตรงกับแนวความคิดเห็นทางจรรยาบรรณของผู้ตอบ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

จรรยาบรรณของอาจารย์วิทยาลัยครู หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เป็นแบบมาตรฐาน และเป็นหลักแห่งความดีที่ผู้บริหารและอาจารย์ในวิทยาลัยครูเป็นผู้สร้างขึ้น เพื่อเป็นแนวทางยึดถือ ประพฤติปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพ

อาจารย์ หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนในสถาบันฝึกหัดครูอื่นใดแก่ ผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ ปีการศึกษา 2529

ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารในสถาบันฝึกหัดครูอื่นใดแก่ ผู้ดำรงตำแหน่ง อธิการ รองอธิการ หัวหน้าคณะวิชา หัวหน้าภาควิชา ในวิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ ปีการศึกษา 2529

วิทยาลัยครูกลุ่มภาคเหนือ หมายถึง สถาบันฝึกหัดครู ในกลุ่มภาคเหนือ มี 8 วิทยาลัยครู คือ วิทยาลัยครูเชียงราย วิทยาลัยครูเชียงใหม่ วิทยาลัยครูลำปาง วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ วิทยาลัยอุตรดิตถ์ วิทยาลัยครูกำแพงเพชร วิทยาลัยครูพิษณุโลก-สงคราม(พิษณุโลก) และ วิทยาลัยครูนครสวรรค์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

หมายถึง ผู้ที่มีความรู้และมีประสบการณ์ทาง
 ด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู
 ได้แก่ อธิบดีกรมการฝึกหัดครู เลขาธิการ
 กุศลสภา รองอธิบดีกรมการฝึกหัดครู รอง
 เลขาธิการ กุศลสภา หัวหน้ากองของกรมการ
 ฝึกหัดครู และหัวหน้ากองมาตรฐานวิชาชีพครู

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นประโยชน์ต่อการฝึกหัดครู ดังนี้คือ
 - 1.1 เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการตัดสินใจ กำหนดจรรยาบรรณอาจารย์
 วิทยาลัยครู
 - 1.2 เพื่อช่วยให้เกิด ความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของจรรยาบรรณของอาจารย์
 ในวิทยาลัยครู อันจะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานวิชาการ และ การ
 บริหารงานบุคคล
 - 1.3 เพื่อช่วยให้ผู้บริหารและอาจารย์มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณใน
 วิชาชีพของตน อันจะช่วยให้สามารถบริหารและนิเทศการสอนได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพ
 - 1.4 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาอาจารย์ในวิทยาลัยครู และเป็นการช่วยให้
 อาจารย์ได้ตระหนักถึงการตรวจสอบตนเอง และเป็นแนวทางที่จะปรับปรุง
 การประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง
 - 1.5 เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกนักศึกษาครู โดยเน้นทั้งในด้านความรู้ และ
 ความประพฤติควบคู่กันไป
2. เป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาโดยรวม คือ
 - 2.1 เพื่อเป็นการเพิ่มข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณครูขึ้นมาอีกด้านหนึ่ง ซึ่งจะมี
 ประโยชน์ในการนำมาใช้ในการพิจารณาปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา
 - 2.2 เพื่อเป็นพื้นฐานและเป็นแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการศึกษา
 และการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องต่อไป